

Byla C-88/03

Portugalijos Respublika

prieš

Europos Bendrijų Komisijai

„leškinys dėl panaikinimo – Valstybės pagalba – Sprendimas 2003/442/EB – Regioninis ar vietos institucijos priimtos mokestinių priemonių – Fiziniai asmenys ir juridiniai asmenys, kurie mokesčių prasme yra Azorų rezidentai, pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimas – Priskyrimas valstybės pagalbai – Atrankinis pobūdis – Pateisinimas mokesčių sistemos pobūdžiu ir bendrąja jos schema – Pareiga motyvuoti – Suderinamumas su bendrąja rinka“

Sprendimo santrauka

1. Valstybei teikiama pagalba – Sąvoka – Priemonės atrankinis pobūdis

(EB 87 straipsnio 1 dalis)

2. Valstybei teikiama pagalba – Sąvoka – Priemonės atrankinis pobūdis

(EB 87 straipsnio 1 dalis)

3. Institucijų aktai – Motyvavimas – Pareiga – Apimtis

(EB 87 straipsnio 1 dalis ir 253 straipsnis)

4. Valstybei teikiama pagalba – Draudimas – Nukrypti leidžiančios nuostatos – Komisijos diskrecija

(EB 87 straipsnio 3 dalis)

1. EB 87 straipsnio 1 dalis draudžia pagalbą, „kuri palaiko tam tikras žmones arba tam tikrą prekių gamybą“, palyginti su kitomis, kurios, atsižvelgiant į šią schemą siekiamą tikslą, yra panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje, t. y. atrankiną pagalbą. Tačiau valstybės pagalbos sąvoka neapima valstybės priemonių, diferencijuojančių žmones ir todėl *a priori* taikomą pasirinktinai, kai ši diferenciacija atsiranda dėl mokesčių sistemos, kuri taikoma žmonėms, pobūdžio ar schemas.

Priemonė, kuri nustato bendros mokesčių sistemos taikymo išimtį, gali pateisinti mokesčių sistemos pobūdį arba bendroji jos schema, jei atitinkama valstybė narė gali rodyti, kad ši priemonė atsiranda tiesiogiai iš jos mokesčių sistemos pagrindinių ir svarbiausių principų. Šiuo atžvilgiu turi būti nustatytas skirtumas tarp konkrečios mokesčių sistemos tikslų, kurie jai nebūdingi, ir pačių mokesčių sistemai būdingų mechanizmų, kurie yra būtinai siekiant šio tikslo.

(žr. 52, 54, 81 punktus)

2. Kai reikia išnagrinėti, ar priemonė yra atrankinio pobūdžio, svarbiausia nustatyti referencinę pagrindą, kuris nebūtinai turi būti apibrėžtas nacionalinės teritorijos ribose.

Todėl siekiant įvertinti *infra* valstybinio subjekto priimtos priemonės, kuri tik valstybės narės teritorijos dalyje nustato sumažintus mokesčių tarifus, palyginti su likusioje valstybės narės

teritorijoje galiojančiais tarifais, atrankinį taikymą, reikia išnagrinėti, ar šis subjektas minėtų priemonių priėmimą būdamas pakankamai autonomiškas nuo centrinių institucijų, ir, esant reikalui, ištirti, ar jį iš tikrųjų taikoma visoms šio subjekto kompetencijai priklausančiose teritorijose steigtomis įmonėmis ar pagamintoms prekėms.

Situacijoje, kai regioninė ar vietos institucija, gyvendindama savo pakankamai autonomiją, palyginti su centrinių institucijomis, kompetencijų, nustato mokesčių tarifą, mažesnį nei nacionalinis tarifas, kuris yra taikomas tik jos kompetencijai priklausančiose teritorijose esančioms įmonėms, teisinis pagrindas, svarbus vertinant mokestinį priemonių atrankinį taikymą, gali apsiriboti atitinkama geografinė teritorija tuo atveju, kai *infra* valstybinis subjektas dėl savo statuso ir galiojimą užima pagrindinį vaidmenį nustatant politinį ir ekonominį aplinką, kurioje veikia jos kompetencijai priklausančiose teritorijose esančios įmonės.

Tam, kad tokiais aplinkybėmis priimtas sprendimas galėtų būti laikomas priimtu gyvendinant pakankamai autonominius galiojimus, pirmiausia jis turi būti priimtas regioninės ar vietos institucijos, kuri konstituciniu požiūriu turi turėti skirtingą nuo centrinės vyriausybės politinį ir administracinį statusą. Be to, jis turi būti priimtas taip, kad centrinė vyriausybė negalėtų tiesiogiai daryti tokios jo turiniui. Galiausiai sumažintą nacionalinio mokesčių tarifą, taikomą regione esančioms įmonėms, finansinių pasekmių neturi kompensuoti kitų regionų ar centrinės vyriausybės parama arba subsidijos.

(žr. 56–58, 62, 65–67 punktus)

3. EB 253 straipsnyje numatytas motyvavimas turi būti pritaikytas nagrinėjamo akto pobūdžiui ir ginčijamam aktui priimančiosios institucijos pagrindimas turi būti pateiktas aiškiai ir nedviprasmiškai, kad suinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimtos priemonės pateisinimu, o Bendrijos teismai galėtų vykdyti kontrolę. Nėra būtina, kad motyvavimas apimtų visas susijusias su priemone faktines ir teises aplinkybes, nes klausimas, ar akto motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti vertintas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir kontekstą bei į visas atitinkamas sritis reglamentuojančias teisės normas.

Priemonę kvalifikuojant kaip pagalbą šis principas reikalauja, kad būtų nurodytos priežastys, dėl kurių Komisija mano, jog aptariama priemonė patenka į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Šiuo klausimu net tuo atveju, kai iš aplinkybių, kuriomis pagalba buvo suteikta, yra aišku, kad ji gali daryti tokį valstybių narių tarpusavio prekybai arba iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją, Komisija privalo nurodyti šias aplinkybes savo sprendimo motyvuose.

(žr. 88–89 punktus)

4. Komisija, taikydama EB 87 straipsnio 3 dalį, turi didelę diskreciją, kurios gyvendinimas apima ekonominį ir socialinį vertinimą, kuris turi būti atliekamas Bendrijos kontekste. Bendrijos teismas negali savo vertinimu pakeisti sprendimo rengėjo vertinimo, bet turi tik išnagrinėti, ar pastaroji institucija padarė akivaizdžią klaidą arba piktnaudžiavo galiojimais.

(žr. 99 punktą)

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija)

SPRENDIMAS

2006 m. rugsėjo 6 d.(*)

„Ieškinys dėl panaikinimo – Valstybės pagalba – Sprendimas 2003/442/EB – Regioninės ar vietinės institucijos priimtose mokestinėse priemonėse – Fiziniai asmenys ir juridiniai asmenys, kurie mokesčių prasme yra Azorų rezidentai, pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimas – Priskyrimas valstybės pagalbai – Atrankinis pobūdis – Pateisinimas mokesčių sistemos pobūdžiu ir bendrąja jos schema – Pareiga motyvuoti – Suderinamumas su bendrąja rinka“

Byloje C-88/03

dėl 2003 m. vasario 24 d. pagal EB 230 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo,

Portugalijos Respublika, atstovaujama L. Fernandes, padedamo *advogados* J. da Cruz Vilaça ir L. Romão, nurodžiusi adresą dokumentams pateikti Liuksemburge,

ieškovas,

palaikoma

Ispanijos Karalystės, atstovaujamos N. Díaz Abad, nurodžiusios adresą dokumentams pateikti Liuksemburge,

ir

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos R. Caudwell, padedamos QC D. Anderson, nurodžiusios adresą dokumentams pateikti Liuksemburge,

stojusi prieš bylą šalį,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama V. Di Bucci ir F. de Sousa Fialho, nurodžiusi adresą dokumentams pateikti Liuksemburge,

atsakovas,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijos pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas (pranešėjas) ir J. Malenovský, teisėjai J. P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. Klučka ir U. Lohmus,

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2005 m. rugsėjo 6 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2005 m. spalio 20 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima š?

Sprendim?

1 Portugalijos Respublika ieškiniu prašo panaikinti 2002 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendim? 2003/442/EB d?l schemos, pritaikan?ios nacionalin? mokes?i? sistem? atsižvelgiant ? specifines Azor? autonominio regiono savybes, dalies, pagal kuri? yra sumažinamas pajam? ir ?moni? pelno mokes?io tarifas (OL L 150, p. 52, toliau – skundžiamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teis?s aktai

2 EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstyb?s nar?s arba iš jos valstybini? ištekliai bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras ?mones arba tam tikr? prekiai? gamyb?, iškraipo konkurencij? arba gali j? iškraipyti, yra nesuderinama su bendr?ja rinka, kai ji daro poveik? valstybi? nari? tarpusavio prekybai.“

3 1998 m. gruodžio 10 d. Komisijos pranešimas d?l valstyb?s pagalbos taisykli? taikymo su tiesioginiais verslo mokes?iais susijusioms priemon?ms (OL C 384, p. 3, toliau – pranešimas, susij?s su valstyb?s pagalba tiesiogini? mokes?i? srityje) 2 punkte pabr?žia, kad jis mokestini? priemoni? atveju si?lo pateikti paaiškinimus d?l valstyb?s pagalbos kvalifikavimo pagal EB 87 straipsnio 1 dal?.

4 EB 87 straipsnio 3 dalis numato, kad su bendr?ja rinka suderinama gali b?ti laikoma:

„a) pagalba, skirta region?, kuriuose ne?prastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei pl?traei skatinti;

<...>

c) pagalba, skirta tam tikros ekonomin?s veiklos r?ši? arba tam tikr? ekonomikos sri?i? pl?traei skatinti, jei ji netrikdo prekybos s?lyg? taip, kad prieštaraut? bendram interesui;

<...>“.

5 EB 299 straipsnio 2 dalis nustato, kad Sutarties nuostatos taikomos Pranc?zijos užj?rio departamentams, Azor?, Maderos ir Kanar? saloms. Ta?iau Bendrijos teis?s akt? leid?jas gali nustatyti konkre?ias priemones, kuriomis siekiama b?tent šiems regionams nustatyti Sutarties taikymo s?lygas, atsižvelgiant ? tai, kad j? socialin?s ir ekonomin?s strukt?ros pad?t? sunkina tam tikri veiksniai, kuri? pastovumas ir derinys labai riboja j? pl?tr?.

6 Pagal Komisijos Nacionalin?s regionin?s pagalbos teikimo gairi? (OL C 74, 1998, p. 9), iš dalies pakeist? 2000 m. rugs?jo 9 d. (OL C 258, p. 5, toliau – Gair?s) 4.15 punkt? valstyb?s pagalba, skirta ?mon?s einamosioms išlaidoms sumažinti, t. y. einamoji pagalba, yra draudžiama.

7 Ta?iau pagal min?t? gairi? 4.16.2 punkt? atokiausiuose regionuose, kuriems taikoma EB 87 straipsnio 3 dalies a ir c punkt? išimtis, gali b?ti leidžiama valstyb?s pagalba, kuri kartu n?ra regresyvi ir ribota laike, kai ji prisideda prie papildomas ekonomin?s veiklos vykdymo išlaid?, susijusi? su EB 299 straipsnio 2 dalyje nurodytais veiksniais, kuri? pastovumas ir derinys labai riboja ši? region? pl?tr?, kompensavimo. Šiame punkte taip pat pabr?žiama, kad valstyb? nar? turi

nustatyti ši? išlaid? dyd? ir ?rodyti ryš? su šiais veiksniais. Be to, numatyt? pagalb? turi pateisinti jos ?našas ? regiono pl?tr?, o jos pob?dis bei lygis turi b?ti proporcingi papildomoms išlaidoms, kurias ja siekiama kompensuoti.

Nacionalin?s teis?s aktai

8 1976 m. balandžio 2 d. Portugalijos Respublikos Konstitucija nustato, kad „Azor? ir Maderos archipelagai yra autonominiai regionai, turintys savo politin?-administracin? status? ir savo vyriausybines institucijas“. Ji šiuo klausimu numato grup? nuostat?, reglamentuojan?i? ši? region? teises, funkcijas ir kompetencij? bei atitinkamas j? politines bei administracines institucijas.

9 Iš ši? nuostat? yra aišku, kad autonominiai regionai gauna pajamas iš savo mokes?i?, taip pat iš valstybin? mokes?i? dalies, nustatytos pagal veiksming? nacionalin? solidarum? užtikrinant? princip?. Be to, Konstitucija nustato, kad regioniniai teis?s akt? leid?jai, pagal Portugalijos Respublikos Nacionalin?s Asambl?jos priimtame pagrind? ?statyme nustatytas s?lygas, turi išimtin? kompetencij? vykdyti savo ?galiojimus mokes?i? srityje ir pritaikyti valstybinius mokes?ius prie regiono specifini? savybi?.

10 1998 m. vasario 24 d. ?statymu Nr. 13/98 d?l autonomini? region? finans? (lei n° 13/98, de 24 de Fevereiro. Lei de Finan?as das Regiões Autónomas, Diário da República I, A serija, Nr.°46, 1998 m. vasario 24 d., p. 746, toliau – ?statymas Nr. 13/98) Portugalijos valstyb? tiksliai apibr?ž? tokios finansin?s autonomijos s?lygas. Šis ?statymas nustato region? finansin?s autonomijos principus ir tikslus, numato autonomini? region? finans? koordinavim? su valstyb?s finansais, nustato nacionalinio solidarumo princip? bei valstyb?s ir autonomini? region? bendradarbiavimo pareig?.

11 Kalbant apie valstyb?s ir autonomini? region? bendradarbiavim?, ?statymo Nr. 13/98 5 straipsnio 1–3 dalys nustato b?tent:

„1. Vykdydama konstitucin? ir ?statymais nustatyt? solidarumo pareig? valstyb?, kuri šiuo klausimu turi atsižvelgti ? savo biudžeto galimybes bei b?tinyb? užtikrinti vienod? vis? nacionalin?s teritorijos dal? vertinim?, turi kartu su autonomin?mis regionin?mis institucijomis vykdyti ekonomin?s pl?tros užduot?, koreguojant d?l izoliuotumo atsirandan?i? nelygyb? bei siekiant ekonomin?s ir socialin?s konvergencijos su likusia nacionaline teritorija ir Europos S?junga.

2. Nacionalinis solidarumas finans? srityje pasireiškia b?tent šiame ?statyme numatytais biudžetiniais pervedimais ir jis nuolat turi b?ti pritaikytas prie autonomini? region? pl?tros lygio bei tuo siekti sukurti s?lygas, leidžian?ias geriau finansuoti iš sav? pajam?.

3. Nacionalinis solidarumas siekia užtikrinti pagrindin? vienodo poži?rio princip? ? visus Portugalijos pilie?ius ir galimyb? jiems pasinaudoti nacionaliniame lygyje apibr?žta socialine politika, taip pat prisid?ti prie ekonomin?s ir socialin?s konvergencijos su likusia nacionaline teritorija ir Europos S?junga <...>. Jis konkre?iai pasireiškia biudžetiniais pervedimais, kurie turi b?ti atlikti pagal šio straipsnio nuostatas.“

12 Taigi, kaip primenama skundžiamo sprendimo 7 konstatuojamojoje dalyje, ?statymas Nr. 13/98, be kita ko, numato, kad jame nustatytomis s?lygomis nacionaliniai fizini? asmen? pajam? ir juridini? asmen? pelno mokes?iai yra autonomini? region? pajam? šaltinis. Pagal šio ?statymo 37 straipsn? autonomini? region? teis?s aktus leidžian?ios asambl?jos turi teis? b?tent sumažinti regionuose taikom? pajam? ir pelno mokes?i? tarifus daugiausia 30 % nuo nacionalin?s teis?s aktuose numatyt? tarif?.

Speciali schema Azorų salų autonominiam regionui

13 1999 m. sausio 20 d. Įstatyminiu regioniniu dekretu Nr. 2/99/A, iš dalies pakeistu 1999 m. gruodžio 30 d. Įstatyminiu regioniniu dekretu Nr. 33/99/A (toliau – Dekretas Nr. 2/99/A), Azorų regiono teisės aktų leidėjas, pasinaudodamas jam šiuo klausimu suteikta kompetencija, priėmė nacionalinės mokesčių sistemos pritaikymo prie regiono specifinių savybių taisykles. Šis Įstatyminis dekretas įsigaliojo 1999 m. sausio 1 d. ir apima dalį, susijusią su pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimu.

14 Šis tarifas sumažinimas taikomas visiems ūkio subjektams (fiziniais ir juridiniais asmenimis). Portugalijos institucijų teigimu, būtent jie siektų leisti Azorų autonominiame regione steigtiems ūmonėms vykdyti struktūrines klaidas, atsirandančias dėl jos lokalizacijos izoliuotame ir atokiaame regione. Šiuo pagrindu visi fiziniai asmenys pajamų ir juridiniai asmenys pelno mokesčių mokėtojai Azorų regione naudojami šis mokesčių tarifas sumažinimu: 20 % (1999 m. – 15 %) sumažinimu – fiziniai asmenys ir 30 % – juridiniai asmenys. Portugalijos institucijų apskaičiavimais, šios priemonės biudžeto išlaidos, grindžiamos mokestinių pajamų praradimu, yra apie 26,25 milijono eurų per metus.

Skundžiamas sprendimas

15 2000 m. sausio 5 d. laišku Portugalijos institucijos pranešė Europos Bendrijų Komisijai apie schemą, pritaikančią nacionalinę mokesčių sistemą prie specifinių Azorų autonominio regiono savybių. Ši schema, apie kurią buvo pranešta pavėluotai, atsakant 1999 m. gruodžio 7 d. Komisijos tarnybų prašymą pateikti informaciją po spaudoje pasirodžiusių straipsnių, ir kuri įsigaliojo be Komisijos leidimo, buvo rašyta į valstybės pagalbos, apie kurią nepranešta, registrą.

16 Komisija, išnagrinėjusi Portugalijos institucijų pateiktą informaciją, nusprendė pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą schemas dalies, susijusios su pajamų mokesčio tarifų sumažinimu, atžvilgiu. Per šią procedūrą Åland salų (Suomija) regioninė vyriausybė Komisijai pateikė pastabas, palaikančias Portugalijos vyriausybės poziciją.

17 Šios procedūros pabaigoje Komisija priėmė skundžiamą sprendimą.

18 Šio sprendimo motyvų dalies 23 punkte, remdamasi savo pranešimu dėl valstybės pagalbos tiesioginių mokesčių srityje, Komisija primena kriterijus, apibrėžiančius valstybės pagalbą EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Aptariama priemonė turi asmenims, kuriems ji skirta, suteikti pranašumą, palengvinantį prastai jų biudžetą apsunkinančių mokesčių našumą. Toks pranašumas turi suteikti valstybė arba jis turi būti suteiktas iš valstybės išteklių bet kokia forma. Aptariama priemonė turi daryti įtaką konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai. Galiausiai ji turi būti speciali ar pasirinktinai taikoma, t. y. skatinti tam tikras ūmones ar gamybą.

19 Skundžiamo sprendimo motyvų 24 punkte Komisija padarė išvadą, kad kalbant apie ginčijamą pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimą yra gyvendintas kiekvienas iš šių kriterijų. Dėl pirmų trijų kriterijų ji būtų tvirtina, kad:

„– <...> kadangi nagrinėjama mokesčių tarifų sumažinimo priemonė taikoma ūmonėms, joms suteikiamas <...> pranašumas, palengvinantis prastai jų biudžetą apsunkinančių mokesčių našumą,

– mokesčių sumažinimas apima mokestinių pajamų praradimą, kuris <...> „yra ekvivalentiškas valstybės išteklių suvartojimui mokesčių sėnauda forma“. Kadangi šis principas taip pat taikomas valstybių narių regioninei ar vietinei institucijai <...> suteiktai pagalbai, nagrinėjamas mokesčių

tarif? sumažinimas yra suteiktas iš valstyb?s ištekl?, t. y. iš ištekl?, kurie Portugalijos valstyb?s finans? sistemoje yra priskirti Azor? autonominiam regionui.

– ?takos konkurencijai ir valstybi? nari? tarpusiavo prekybai kriterijus reiškia, kad asmuo, kuriam skirta priemon?, vykdo ekonomin? veikl?, nesvarbu, koks jo teisinis statusas ar finansavimo b?das. Pagal nusistov?jusi? Bendrijos teism? praktik? ?takos prekybai kriterijus yra ?vykdytas, jei ?mon?s, kurioms skirta pagalba, vykdo ekonomin? veikl?, kuri? apima valstybi? nari? tarpusavio prekyba <...>. Atsižvelgiant ? (j?) sektorin? taikymo srit? ir kadangi bent dalis susijusi? ?moni? vykdo veikl?, kuri? apima valstybi? nari? tarpusavio prekyba, tai yra nagrin?jamas tarifo sumažinimo atvejis.“

20 Kalbant apie pasirinktinio taikymo kriterij?, Komisija cituoja savo pranešimo, susijusio su valstyb?s pagalba tiesiogini? mokes?i? srityje, 17 punkt?. Jame pabr?žiama, jog Komisijos sprendim? pri?mimo praktika rodo, „kad EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatytas ypatumo kriterijus netaikomas tik vis? valstyb?s teritorij? apiman?ioms priemon?ms“, o šioje sutartyje „nustatoma, kad regiono ?kio pl?tra?i skirtos priemon?s yra valstyb?s pagalba“. Komisija tvirtina, kad aptariam? mokes?i? tarof? sumažinimas suteikia nurodytame Portugalijos regione ?steigtoms ?mon?ms pranašum?, kuriuo negali pasinaudoti ?mon?s, norin?ios vykdyti analogišk? ekonomin? veikl? kituose Portugalijos regionuose. Pagal skundžiamo sprendimo motyv? 24 punkt?, sumažinimas EB 87 straipsnio 1 dalies prasme yra palankus ?mon?ms, apmokestinamoms Azor? regione, palyginti su kitomis Portugalijos ?mon?mis.

21 Komisija ši? išvad? grindžia skundžiamo sprendimo motyv? 26, 27, 31 ir 33 punktuose nurodytais argumentais.

22 Pirmiausia, kadangi pasirinktinumo elementas pagalbos s?vokoje pagr?stas dviej? ?moni? grupi? (gaunan?i? pranašum? ir jo negaunan?i?), esan?i? tokioje pa?ioje pad?tyje, palyginimu, jis gali b?ti nustatytas tik apmokestinimo, kuris apibr?žiamas kaip ?prastas, atžvilgiu. Komisijos teigimu, „tiek iš Sutarties bendros strukt?ros, kuri apima valstyb?s ar iš valstyb?s ištekl? suteikt? pagalb?, tiek iš valstybi? nari? centrini? institucij? pagrindinio vaidmens apibr?žiant politin? ir ekonomin? aplink?, kurioje ?mon?s veikia per jos priimamas priemones, teikiamas paslaugas ir prireikus per atliekamus finansinius pervedimus, yra aišku, kad kontekstas, kuriame turi b?ti atliktas palyginimas, yra valstyb?s nar?s ekonomin? erdv?. <...> Nusistov?jusi Komisijos praktika <...> kaip pagalb? kvalifikuoja nustatytose teritorijose ar regionuose taikomas mokes?i? schemas, palankesnes nei bendra valstyb?s nar?s schema <...>.“

23 Antra, su pagalbos s?voka, kuri apima visas priemones, palengvinan?ias mokestin? našt?, kuri paprastai apsunkina vienos ar keletos ?moni? biudžet?, neatsižvelgiant ? j? tiksl?, pateisinim?, objekt? ir viešosios institucijos, kuri jas nustato ar kurios biudžetas padengia išlaidas, pob?d?, nesuderinama teigti, kaip tai daro Portugalijos institucijos, kad pranašumai, kuri? teritorin? taikymo sritis yra ribota, tampa atitinkamame regione bendra priemone d?l vienintel?s aplinkyb?s, kad juos nustat? ne centrin?, o regionin? institucija, ir kad jie taikomi visoje atitinkamo regiono jurisdikcijai priklausan?ioje teritorijoje. „Tik valdžios institucija, sprendžian?ia d?l priemon?s, pagr?stas skirtumas panaikint? EB 87 straipsnio, kuris siekia apimti atitinkamas priemones tik pagal j? pasekmes konkurencijai ir Bendrijos prekybai, veiksmingum? <...>“.

24 Komisija priduria, kad „šis sprendimas nesusij?s su sistema, kuri leidžia tam tikro lygio visoms vietos (regionin?ms, komun? ar kitoms) institucijoms nustatyti ir rinkti vietinius mokes?ius, nesusijusius su nacionaliniu apmokestinimu. Priešingai, šioje byloje kalbama tik apie Azoruose taikom? nacionalinio teis?s akt? leid?jo nustatyt? ir Portugalijos žemyninei daliai taikom? mokes?i? tarif? sumažinim?. Esant šioms aplinkyb?ms yra aišku, kad regionini? institucij? priimta priemon? yra nacionalin?s mokes?i? sistemos išimtis“.

25 Trečia, numatytas tarifų sumažinimas negali būti pateisintas Portugalijos mokesčių sistemos pobūdžiu arba bendrąja jos schema. Komisija tvirtina, kad būtų šis sumažinimas „ir tiek, kiek jis nekyla iš tokių principų, kaip antai mokesčių proporcingumo ar progresyvumo, taikymo, bet yra palankus konkrečiame regione esantiems žmonėms neatsižvelgiant į jų finansinę padėtį, tikslus ir su jomis susijusio regiono ekonominę vystymąsi, jis negali būti laikomas neatskiriamu nuo minėtos Portugalijos mokesčių sistemos“.

26 Komisija, skundžiamo sprendimo motyvų 34 punkte nagrinėjamas priemonės kvalifikavusi kaip valstybės pagalba, minėtu motyvų 35 punkte nurodo, kad ši pagalba, numatanti įveikti nuolatines struktūrines kliūtis, atsirandančias dėl to, kad Azorų regionas yra izoliuotas ir nutolęs nuo žemyno ekonominio centro, sumažinant einamąsias žmonių išlaidas, yra einamoji pagalba. Ji priduria, kad tokia pagalba gali būti patvirtinta, jei ji skirta sumažinti ekonominės veiklos papildomas išlaidas, susijusias su EB 299 straipsnio 2 dalyje numatytomis kliūtimis, laikantis Gairių 4.16.2 punkte nustatytą sąlygą, t. y. ji turi pateisinti jos indėlis į regiono plėtrą ir pobūdį bei ji turi būti proporcinga papildomoms išlaidoms, kurias siekiama ją padengti.

27 Šiuo klausimu Komisija skundžiamo sprendimo motyvų 38 punkte teigia, kad kai nagrinėjamas pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimas taikomas „finansų sektoriuje veiklos nevykdančioms žmonėms“, jis gali būti laikomas valstybės pagalba, suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies a punkto išimtį.

28 Tačiau, Komisijos teigimu, kai pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimas taikomas finansų sektoriuje veiklą vykdančioms žmonėms, jis nėra pateisinamas savo pašu į regiono plėtrą, o jo lygis nėra proporcingas kliūtimis, kurias siekiama juo sumažinti. Taigi Komisija negali šio sumažinimo laikyti suderinamu su bendrąja rinka EB 87 straipsnio 3 dalies a punkto prasme todėl, kad ji vis dar neturi kiekybinių rodymų, leidžiančių objektyviai apskaičiuoti papildomas išlaidas, kurias patirtų finansų sektoriuje veiklą vykdančios Azorų žmonės. Šios pagalbos taip pat neapima jokia kita Sutartyje numatyta išimtis.

29 Reikia pabrėžti, kad skundžiamo sprendimo motyvų 18 punkte Komisija dėl Portugalijos institucijų tyrimo pastebėjo, jog tarp pagrindiniame pavyzdyje nurodytų žmonių nėra finansų sektoriuje veiklą vykdančių žmonių. Ji pastebėjo, kad tai Portugalijos institucijos pateisino tik su minėta veikla susijusių statistinių duomenų nebuvimu, kartu pripažindama, kad šios veiklos atveju būtų neįmanoma tiksliai parodyti, jog nagrinėjamas mokesčių tarifų sumažinimas dėl savo pobūdžio ir lygio galėjo išspręsti specifines Azorų regiono problemas.

30 Be to, skundžiamo sprendimo motyvų 42 punkte Komisija priduria, kad dėl skaidrumo ir teisinio saugumo reikia taip pat netaikyti sprendimo dėl suderinamumo su bendrąja rinka „paslaugų teikimo grupės viduje“ rėšies veiklai (veiklai, kurios ekonominis pagrindas yra teikti paslaugas tai pačiai grupei priklausančioms žmonėms, pavyzdžiui, koordinavimo, finansavimo ar paskirstymo centrams). Iš tiesų ji tvirtina, „kad tokia veikla pakankamai nedalyvauja regiono plėtroje, kad galėtų būti laikoma suderinama pagal EB 87 straipsnio 3 dalies a punktą ar pagal kitas Sutartyje numatytas išimtis dėl jau nurodytų priežasčių finansų sektoriaus atžvilgiu“.

31 Todėl Komisija skundžiamo sprendimo 1 straipsnyje pripažino schemas, pritaikančios nacionalinį mokesčių sistemą prie specifinių Azorų autonominio regiono savybių, dalį, susijusių su pajamų mokesčio tarifo sumažinimu, suderinama su bendrąja rinka, laikantis 2 straipsnio nuostatų, pagal kurias 1 straipsnyje numatytos pagalbos schemas dalis yra nesuderinama su bendrąja rinka tiek, kiek ji taikoma finansinę veiklą vykdančioms žmonėms, taip pat žmonėms, vykdančioms „paslaugų teikimo grupės viduje“ rėšies veiklą. Skundžiamo sprendimo 3 straipsnyje Komisija nurodė Portugalijai priimti visas būtinas priemones tam, kad iš 2 straipsnyje minėtu veiklą vykdančių žmonių būtų susigrąžinta 1 straipsnyje numatytos pagalbos schemas dalies pagrindu

skirta pagalba.

Šali? reikalavimai

32 2003 m. rugs?jo 16 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmininkas Didžiosios Britanijos ir Šiaur?s Airijos Jungtinei Karalystei leido ?stoti ? byl? Portugalijos Respublikos reikalavimams palaikyti.

33 2003 m. birželio 9 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmininkas Ispanijos Karalystei leido ?stoti ? byl? Portugalijos Respublikos reikalavimams palaikyti.

34 Portugalijos Respublika prašo, kad Teisingumo Teismas:

- pripažint? š? ieškin? priimtini?,
- pripažint? š? ieškin? pagr?st? ir tod?l panaikint? skundžiam? sprendim? tiek, kiek jis kaip valstyb?s pagalb? kvalifikuoja fizini? ir juridini? asmen?, kurie mokes?i? prasme yra Azor? rezidentai, pajam? ir pelno mokes?i? tarif? sumažinim?,
- subsidiariai ir neatsižvelgiant ? tai, kas pamin?ta, pripažint? š? ieškin? pagr?st? ir iš dalies panaikint? skundžiam? sprendim? tiek, kiek jis pripaž?sta nesuderinam? su bendr?ja rinka mokes?i? tarif? sumažinim?, taikom? finans? sektoriuje veikl? vykdan?ioms ?mon?ms, taip pat ?mon?ms, kurios vykdo „paslaug? teikimo grup?s viduje“ veikl?, ir tiek, kiek jo 3 straipsnis nurodo Portugalijos Respublikai susigr?žinti iš j? šio sumažinino sumas,
- priteist? iš Komisijos visas bylin?jimosi išlaidas, taip pat ir patirtas Portugalijos Respublikos.

35 Europos Bendrij? Komisija prašo:

- atmesti ieškin? kaip nepagr?st?,
- priteisti iš Portugalijos Respublikos bylin?jimosi išlaidas.

36 Jungtin? Karalyst?, ?stojusi ? byl? šalis Portugalijos reikalavimams palaikyti, prašo pripažinti ieškin? pagr?st? ir tod?l panaikinti skundžiam? sprendim? tiek, kiek jis kaip valstyb?s pagalb? kvalifikuoja fizini? ir juridini? asmen?, kurie mokes?i? prasme yra Azor? rezidentai, pajam? ir pelno mokes?i? tarif? sumažinim?.

D?l ieškinio

37 Ispanijos Karalyst? grindžia savo ieškin? trimis pagrindais. Pirma, skundžiamame sprendime d?l dviej? aspekt? buvo padaryta teis?s klaida taikant EB 87 straipsnio 1 dal?. Antra, šis sprendimas buvo nepakankamai motyvuotas, tod?l buvo pažeistas EB 253 straipsnis. Tre?ia, jame buvo padaryta akivaizdi fakt? vertinimo, kuris s?lygoja EB 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikym?, klaida.

D?l pirmojo pagrindo, susijusio su teis?s klaida taikant EB 87 straipsnio 1 dal?

Šali? argumentai

38 Pirmuoju pagrindu Portugalijos vyriausybė tvirtina, kad Dekrete Nr. 2/99/ A numatytas pajamų ir pelno mokesčių tarifų sumažinimas fiziniams ir juridiniams asmenims, susiteigusiems Azoruose, yra ne pasirinktinai taikomos priemonės, o bendrojo pobūdžio priemonės, ir kad bet kuriuo atveju dėl šio sumažinimo atsiradusios mokesčių skirtumų pateisina Portugalijos mokesčių sistemos pobūdį ir bendroji jos schema.

39 Kalbant apie šią priemonę pasirinktinio pobūdžio vertinimą, Portugalijos Respublika visų pirma tvirtina, kad Komisija neteisingai kaip referencinį pagrindą pasirinko visų Portugalijos teritorijų. Priemonės pasirinktiniam taikymui vertinti nebūtina šią priemonę vertinti remiantis nacionaliniu mastu. Taigi, jei mokestinius pranašumus, kurių taikymo sritis yra teritorijos dalis, suteikia valstybės vidaus institucija savo jurisdikcijoje esančiai teritorijos daliai, referencinis pagrindas turi būti atitinkamas regionas. Todėl jei tokiomis aplinkybomis suteikti mokestiniai pranašumai taikomi visoms šiame regione turinčioms mokėti mokestį zonoms, tai kalbama apie bendrai, o ne pasirinktinai taikomas priemones.

40 Toliau vyriausybė pabrėžia, kad nagrinėjamo mokesčių tarifų sumažinimas tiesiogiai kyla iš Portugalijos mokesčių sistemų formuojančių principų, būtent iš perskirstymo ir nacionalinio solidarumo principų, taip pat iš atitinkamo regiono autonomijos lygio. Jis yra konstitucinio suverenumo gyvendinimo rezultatas ir yra pagrįstas EB 299 straipsnio 2 dalyje nustatytais veiksniais, t. y. atokumu, sunkiomis klimato sąlygomis ir Azorų ekonominiu priklausomumu nuo keleto produktų.

41 Bet kuriuo atveju Portugalijos vyriausybės teigimu, skundžiamame sprendime neatsižvelgiama į tai, kad nagrinėjamo mokesčių sumažinimą pateisina Portugalijos mokesčių sistemos pobūdis ir bendroji jos schema. Ji šiuo klausimu teigia, kad šios priemonės prisideda gyvendinant Portugalijos mokesčių sistemos struktūrinius tikslus, t. y. mokesčių naštos paskirstymą pagal mokumą su tikslu perskirstyti. Be to, ji primena, kad egzistuoja objektyvus skirtumas tarp Portugalijos žemyninėje dalyje susiteigusių mokesčių mokėtojų ir mokesčių mokėtojų, susiteigusių Azoruose. Taip pat šios dvi aplinkybės tiesiogiai kyla iš Konstitucijos ir teisės aktų, tvirtinančių pagrindinius Portugalijos mokesčių sistemos principus, taip pat užjūrio regionų autonomiją, tekstą.

42 Komisijos teigimu, iš Sutarties schemos yra aišku, kad priemonės pasirinktinis pobūdis turi būti nustatomas remiantis nacionaliniu mastu. Remiantis regionu, kuris priima priemonę, būtent neatsižvelgiama į Sutarties nuostatą dėl valstybės pagalbos veikimų ir egzistavimo prasmę. Net nesant realios atrankos, tam tikruose valstybės narų regionuose veiklą vykdančioms zonoms suteiktas pranašumas būtų pasirinktinio pobūdžio ir todėl galėtų būti valstybės pagalba. Šiuo atveju ginijamas mokesčių sumažinimas palankus zonoms, kurios yra apmokestinamos Azorų autonominiame regione, palyginti su kitomis Portugalijos zonomis, nes Portugalijos žemyniniuose regionuose nagrinėjamo nacionalinio mokesčių vietos institucijos negali sumažinti ir todėl yra taikomas visas tarifas, o to pakanka padaryti išvadai, kad ginijamos priemonės yra pasirinktinio pobūdžio EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Aplinkybė, kad dėl nagrinėjamo mokesčių sumažinimo nusprendė ne centrinis valstybės subjektas, nėra svarbi: kvalifikuojant priemonę, reikia atsižvelgti tik į jos poveikį, bet ne formą.

43 Be to, Komisija tvirtina, kad Azorų autonomijos laipsnis iš tiesų yra ribotas. Centrinės Portugalijos valstybės institucijos ir toliau vaidina pagrindinį vaidmenį apibrėžiant ekonominę aplinką, kurioje zonos vykdo veiklą. Pavyzdžiui, Azoruose vykdančios veiklos zonos gali pasinaudoti visos valstybės finansavimo infrastruktūra arba socialinio saugumo sistema, kurios finansinę subalansuotumą užtikrina tos pačios centrinės valstybės institucijos. Be to, mokestiniai pajamų sumažėjimas, kuris atitinkamo regiono atveju atsiranda dėl ginijamo mokesčių tarifų sumažinimo, biudžeto lygyje netiesiogiai kompensuojamas pagal finansinio solidarumo principą

valstybiniais pervedimais.

44 Kalbant apie gin?ijam? mokestini? pranašum? pateisinim? Portugalijos mokes?i? sistemos pob?džiu ir bendr?ja jos schema, Komisija tvirtina, kad šis pateisinimas gali b?ti priimtas, tik jei šie pranašumai atsiranda tik d?l objektyvi? skirtum? tarp apmokestinam?j? asmen?. Ta?iau taip n?ra gin?ijamo sumažinimo atveju, nes jis taikomas visoms Azoruose ?steigtoms ?mon?ms, nepaisant j? finansin?s b?kl?s, ir kyla iš regiono ekonomini? savybi?, kurios yra mokes?i? sistemai neb?dingi veiksniai. Komisija pabr?žia, kad sistemos pob?džio ar bendrosios jos schemos s?voka susijusi su privalom? mok?jim? sistemos vidine logika ir su b?tina bei proporcinga technine diferenciacija, skirta spr?sti objektyviai kitokias situacijas, kurioms taikoma mok?jim? sistema ir kuri atitinka reikalavim?, kuriuo siekiama, kad tokia sistema veikt? kuo geriau visais atvejais, kuriais ji taikoma.

45 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?, Portugalijos Respublikos pus?je ?stojusi ? byl? šalis, savo argumentuose didžiausi? d?mes? skyr? atrankos kriterij? ?vertinimui. Atmesdama Komisijos argument?, kad priemon?s, kuri? taikymo sritis neapima visos valstyb?s nar?s teritorijos, atitinka EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatyt? ypatumo kriterij?, ji teigia, kad kartais šio kriterijaus gali neatitikti decentralizuot? arba autonomini? region? priimtose mokestin?s priemon?s, taikomos visai j? kompetencijai priklausan?iai teritorijai ir neturin?ios sektorinio ypatumo.

46 Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?s teigimu, kai, kaip ir šiuo atveju, autonominio regiono teis?s akt? leid?jas nustato mokes?io tarif?, kuris vienodai taikomas visame atitinkamame regione, bet yra žemesnis nei taikomas pagal nacionalinio teis?s akt? leid?jo sprendim? kitose valstyb?s nar?s dalyse, priemon?s pasirinktinis taikymas neturi b?ti kildinamas vien iš to, kad kituose regionuose taikomas kitoks apmokestinimo lygis. Atsižvelgiant ? aplinkybes, š? pasirinktin? taikym? reikia ?vertinti atsižvelgiant ? pat? region?, o ne ? vis? valstyb? nar?. Taip yra, kai egzistuoja konstitucin? sistema, pripaž?stanti pakankam? mokestin? autonomij? tam, kad vietos institucijos nustatytas mokes?io sumažinimas gal?t? b?ti laikomas nustatytu autonominio ar decentralizuoto regiono, kuris ne tik turi teis? priimti tok? sprendim?, bet ir turi atsakyti už finansines ir politines jo pasekmes.

47 Tod?l Komisija, prieš kvalifikuodama regionini? mokes?i? tarif?, palyginti su nacionaliniais mokes?i? tarifais, sumažinim? kaip valstyb?s pagalb?, min?tos vyriausyb?s teigimu, tur?jo ?vertinti *infra* valstyb?s institucijos, nusta?iusios š? mokes?i? sumažinim?, autonomijos laipsn?, atsižvelgiant ? kelet? veiksni?, pavyzdžiui, kad kompetencija mokes?i? klausimais yra konstitucin?s sistemos, suteikian?ios regionui didel? politin?s autonomijos laipsn?, dalis, aplinkyb?, kad mokes?io tarif? sumažinant? sprendim? priima institucija, kuri? renka regiono gyventojai arba už region? atsakingas asmuo, ir aplinkyb?, kad už min?to sprendimo finansines pasekmes atsako regionas bei jos n?ra padengiamos iš kit? region? ar centrin?s vyriausyb?s paramos ar subsidij?.

48 Jungtin?s Karalyst?s teigimu, regionin?s mokes?i? sistemos pob?džio valstyb?s pagalbos atžvilgiu ?vertinimas iškelia didesnes su regionine autonomija susijusias problemas, kurios yra ypatingos konstitucin?s svarbos. B?tent Jungtin?s Karalyst?s konstitucin? „asimetrinio“ decentralizavimo sistema gali b?ti paneigta, atsižvelgiant ? situacij? Škotijoje ir Šiaur?s Airijoje.

49 Ispanijos Karalyst?, taip pat Portugalijos Respublikos pus?je ?stojusi ? byl? šalis, teigia, kad kai decentralizavimas egzistuoja, jis yra valstybi? nari? konstitucin?s sistemos dalis. Tod?l palaikant Komisijos argumentus b?t? neatsižvelgiama ? šio konstitucin? strukt?r?, nes tiesiogini? mokes?i? politika ir toliau priklauso išimtinai valtybi? nari? kompetencijai.

50 Atsakyme dėl Jungtinės Karalystės stojimo į bylą Komisija ginėja aplinkybę, kad skundžiamame sprendime nustatytas požiris gali kliudyti Škotijai ar Šiaurės Airijai pasinaudoti joms mokesčių srityje suteiktais galiojimais.

51 Komisija priduria, kad nustatytame regione taikomo centriniu lygiu nustatyto mokesčio sumažinimo ir regioninės institucijos nustatyto analogiško sumažinimo vienodas vertinimas atitinka principą, pagal kurį valstybės pagalba apibrėžiama pagal priemonės poveikį žmonėms ar gamintojams, nesant reikalo atsižvelgti į jos priežastis ar tikslus bei pagalbą skiriančių ar valdančių institucijų padėtį (1974 m. liepos 2 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, 173/73, Rink. p. 709, 27 ir 28 punktai, taip pat 1977 m. kovo 22 d. Sprendimo *Steinike & Weinlig*, 78/76, Rink. p. 595, 21 punktas). Tačiau Jungtinės Karalystės, kuri norėtų, kad „pagal aplinkybes“ pasirinktinis priemonės taikymas būtų analizuojamas atsižvelgiant į regioną arba į visų valstybių narų, nurodyti kriterijai yra nesuderinami su šiuo principu ir dėl to keltų teisinį nesaugumą, kenkiantį valstybės pagalbos kontrolei.

Teisingumo Teismo vertinimas

52 EB 87 straipsnio 1 dalis draudžia pagalbą, „kuri (palaiko) tam tikras žmones arba tam tikrą prekių gamybą“, t. y. pasirinktinai taikomą pagalbą (žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-66/02, Rink. p. I-10901, 94 punktą). Tačiau pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką valstybės pagalbos sąvoka neapima valstybės priemonių, diferencijuojančių žmones ir todėl *a priori* taikomą pasirinktinai, kai ši diferenciacija atsiranda dėl mokesčių sistemos, kuri taikoma žmonėms, pobūdžio ar schemos (žr. šiuo klausimu 1974 m. liepos 2 d. minėto sprendimo *Italija prieš Komisiją* 33 punktą ir 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, Rink. p. I-11137, 51 punktą).

53 Todėl pirmiausia reikia iširti, ar nagrinėjamo mokesčio tarifo sumažinimo priemonės yra atrankinio pobūdžio ir, jei reikia, išnagrinėti, ar, kaip tai tvirtina Portugalijos vyriausybė, šias priemones pateisina Portugalijos mokesčių sistemos pobūdis ir bendroji schema.

54 Kalbant apie atrankos sąlygas, kuri yra sudėtinė valstybės pagalbos dalis, vertinimui, iš nusistovėjusios Bendrijos teismų praktikos yra aišku, kad EB 87 straipsnio 1 dalis reikalauja nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą nacionalinę priemonę gali labiau palaikyti „tam tikras žmones ar prekes“ nei kitas, kurios pagal minėtos sistemos siekiamus tikslus yra panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje (žr. šiuo klausimu 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, Rink. p. I-8365, 41 punktą; 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *GIL Insurance ir kt.*, C-308/01, Rink. p. I-4777, 68 punktą ir 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Heiser*, C-172/03, Rink. p. I-1627, 40 punktą).

55 Tokios analizės taip pat reikalaujama priemonės, priimtos ne nacionalinio teisės akto leidžiu, o *infra* valstybinės institucijos, atveju, nes teritorinės, o ne centrinės institucijos priimta priemonė gali būti valstybės pagalba, jei vykdytos EB 87 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos (žr. 1987 m. spalio 14 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, 248/84, Rink. p. 4013, 17 punktą).

56 Iš to, kas minėta, yra aišku, kad, siekiant įvertinti nagrinėjamos priemonės pasirinktinį taikymą, reikia išnagrinėti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą minėta priemonė kai kurioms žmonėms suteikia pranašumo, palyginti su kitomis, esančiomis panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje. Referencinio pagrindo nustatymas yra ypač svarbus mokesčių priemonių atveju, nes pranašumo egzistavimas gali būti nustatytas tik palyginus su vadinamuoju „prastu“ apmokestinimu. Prastas apmokestinimo tarifas yra geografinėje srityje, kurios pagrindu vertinama, galiojantis tarifas.

57 Šiuo klausimu referencinis pagrindas nebūtinai turi būti apibrėžtas atitinkamos valstybės narės teritorijos ribose, nes priemonė, suteikianti pranašumą tik vienoje nacionalinės teritorijos dalyje, tik dėl šios vienintelės aplinkybės nėra taikoma pasirinktinai EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.

58 Negali būti atmesta galimybė, kad *infra* valstybinis subjektas turi teisinį ir faktinį statusą, dėl kurio jis yra pakankamai autonominis, palyginti su valstybės narės centrine vyriausybe, tam, kad dėl priemonių, kurias šis subjektas priima, jis, o ne centrinė vyriausybė vaidina pagrindinį vaidmenį, apibrėžiant politinę ir ekonominę aplinką, kurioje įmonės veikia. Tokiu atveju tai yra teritorija, kurioje *infra* valstybinis subjektas, priemonės autorius, įgyvendina savo kompetenciją, o ne visa nacionalinė teritorija, yra tinkamas kontekstas nustatyti, ar tokio subjekto priimta priemonė labiau palaiko kai kurias įmones, palyginti su kitomis, esančiomis panašioje faktinėje ir teisinėje padėtyje, atitinkamos priemonės ar teisinės sistemos siekiamą tikslą atžvilgiu.

59 Komisijos argumentai, kad tokia analizė yra netinkama pagal Sutarties tekstą ir jau nusistovėjusi Bendrijos teismų praktiką šiuo klausimu, negali būti priimtina.

60 Tiesa, kaip Teisingumo Teismas jau nusprendė, tai, jog pagalbos programą priėmė regioninė institucija, netrukdo taikyti EB 87 straipsnio 1 dalies, jei įvykdytos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos (žr. šiuo klausimu minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 17 punktą). Be to, kaip pabrėžė Komisija skundžiamo sprendimo motyvų 26 punkte, pats Sutarties tekstas, kuris savo 87 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose kvalifikuoja kaip valstybės pagalbą, kuri gali būti pripažinta suderinama, priemonės, skirtas „regionų ekonominei plėtrai skatinti“, nurodo, jog pranašumai, taikomi tik vienai valstybės, kuri yra valstybės pagalbos taisyklės objektas, teritorijos daliai, gali būti pasirinktinai taikomi pranašumai. Tačiau iš to negalima daryti išvados, kad priemonė yra taikoma pasirinktinai EB 87 straipsnio 1 dalies prasme tik dėl to, kad taikoma tik vienoje valstybės narės geografinėje zonoje.

61 Be to, iš 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* (C-156/98, Rink. p. I-6857) negalima daryti išvados, kad priemonė, kurios nauda tenka tik tam tikruose regionuose steigtomis įmonėms, tik dėl šios aplinkybės yra taikoma pasirinktinai. Šio sprendimo 23 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, jog tai, kad mokestinė lengvata skatino kai kurias įmones, steigtas naujose *Länder* ir Rytų Berlyne, pašalina jos bendros mokesčių ar ekonomikos politikos priemonės pobūdį. Bet nagrinėjant Vokietijos mokestinę lengvatą nustatę nacionalinės teisės aktų leidėjai, ir ji buvo taikoma tik daliai įmonių, steigta kai kuriuose Vokietijos regionuose, t. y. toms, kuriose dirbo daugiausia 250 darbuotojų ir kurių pagrindinė buveinė ir administracija buvo naujuose *Länder* arba Rytų Berlyne, nukrypstant nuo nacionalinės sistemos, kuri, be kita ko, yra vieninga.

62 Siekiant įvertinti *infra* valstybinio subjekto priimtos priemonės, kuri, kaip nagrinėjama priemonė, nustato tik valstybės narės teritorijos dalyje sumažintus mokesčių tarifus, palyginti su likusioje valstybėje narėje galiojančiais tarifais, pasirinktiną taikymą, reikia, kaip nustatyta šio sprendimo 58 punkte, išnagrinėti, ar šis subjektas minėtą priemonę priėmė būdamas pakankamai autonomiškas nuo centrinės institucijos ir, esant reikalui, ištirti, ar ji iš tikrųjų taikoma visoms šio subjekto kompetencijai priklausančioje teritorijoje steigusioms įmonėms ar pagamintoms prekėms.

63 Generalinis advokatas savo išvados 50 ir tolesniuose punktuose nurodė būtent tris situacijas, kai galima iškelti klausimą dėl valstybės pagalbos, kuria siekiama apibrėžtoje geografinėje teritorijoje nustatyti sumažintus mokesčių tarifus, palyginti su nacionaliniu lygiu galiojančiais tarifais, kvalifikavimą kaip valstybės pagalbą.

64 Pirmoje numatytoje situacijoje centrinė vyriausybė vienašališkai nusprendžia apibrėžtoje geografinėje teritorijoje nustatyti žemės mokesčio tarifą, nei taikomas nacionaliniame lygyje. Antra situacija atitinka kompetencijos mokesčio srityje perskirstymo modelį, kai visos to paties lygio vietos (regionai, komunos ar kitos) institucijos turi teisę neviršydamos savo kompetencijos ribų laisvai spręsti dėl jų kompetencijai priklausančioje teritorijoje taikytino mokesčio tarifo. Komisija, kaip ir Portugalijos bei Jungtinės Karalystės vyriausybės, pripažino, kad šioje antroje situacijoje vietos institucijos priimta priemonė nėra pasirinktinai taikoma, nes neįmanoma nustatyti prasto mokesčio lygio, kuris galėtų būti referencinis kriterijus.

65 Trečioje nurodytoje situacijoje regioninė ar vietinė institucija, įgyvendindama savo pakankamai autonomiją, palyginti su centrinių institucijomis, kompetencijų, nustato mokesčio tarifą, mažesnį nei nacionalinis tarifas, kuris yra taikomas tik jos kompetencijai priklausančioje teritorijoje esantiems žmonėms.

66 Šioje paskutinėje situacijoje teisinis pagrindas, tinkamas vertinti mokestinių priemonių pasirinktinį taikymą, galėtų apsiriboti atitinkama geografinė teritorija tuo atveju, kai *infra* valstybinis subjektas dėl savo statuso ir įgaliojimų užima pagrindinį vaidmenį nustatant politinį ir ekonominį aplinką, kurioje veikia jos kompetencijai priklausančioje teritorijoje esantieji žmonės.

67 Taigi, kaip generalinis advokatas pažymėjo išvados 54 punkte, tam, kad tokiomis aplinkybėmis priimtas sprendimas galėtų būti laikomas priimtu įgyvendinant pakankamai autonominius įgaliojimus, pirmiausia jis turi būti priimtas regioninių ar vietos institucijos, kuri konstituciniu požiūriu turi turėti skirtingą nuo centrinių vyriausybės politinį ir administracinį statusą. Be to, jis turi būti priimtas taip, kad centrinė vyriausybė negalėtų tiesiogiai daryti tokos jo turiniui. Galiausiai sumažinto nacionalinio mokesčio tarifo, taikomo regione esantiems žmonėms, finansinių pasekmių negali kompensuoti kitų regionų ar centrinių vyriausybės parama arba subsidijos.

68 Iš to, kas minėta, yra aišku, kad politinį ir mokestinį autonomiją nuo centrinių vyriausybės, kuri yra pakankama tiek, kiek tai susiję su Bendrijos taisyklė dėl valstybės pagalbos taikymu, reiškia, kad, kaip tvirtina Jungtinės Karalystės vyriausybė, *infra* valstybinis subjektas yra kompetentingas ne tik jos kompetencijai priklausančioje teritorijoje priimti mokesčio tarifo sumažinimo priemones, neatsižvelgiant su centrinių valstybės veiksmis susijusius motyvus, bet, be to, jis atsako už tokios priemonės politines ir finansines pasekmes.

69 Kadangi Portugalijos vyriausybė ginėja nagrinjamo mokesčio sumažinimo priemonių taikymo pasirinktinai Komisijos vertinimą, reikia išnagrinėti, ar šios priemonės, kurios yra palankios žmonėms mokesčio mokėjtojoms Azorų regione, atitinka šio sprendimo 67 ir 68 punktuose nustatytas sąlygas.

70 Šiuo klausimu reikia pastebėti, kad pagal Portugalijos Respublikos Konstituciją Azorai yra autonominis regionas, turintis politinį ir administracinį statusą ir savo vyriausybines institucijas, kurios turi teisę vykdyti savo kompetencijų mokesčio srityje ir nacionalinius mokesčius pritaikyti prie specifinių regiono savybių, vadovaujantis įstatymu Nr. 13/98 ir Dekretu Nr. 2/99/A.

71 Kalbant apie ekonominę autonomiją, Portugalijos vyriausybė, atsakydama į Komisijos argumentus, susijusius su Azorų autonominio regiono autonomijos nebuvimu dėl centrinių valstybės institucijų kompensacinių finansinių pervedimų, apsiribojo teigimu, kad Komisija nepateikė šiuos argumentus pagrindžiančių rodymų, pati nerodydama, kad Azorų regionas negauna jokio valstybės finansavimo, skirto kompensuoti mokestinių pajamų sumažėjimą, kuris gali atsirasti dėl mokesčio tarifo sumažinimo.

72 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad pagal ?statymo Nr. 13/98 5 straipsnio 1 dal? ir nacionalin? mokes?i? sistem? pritaikant prie specifini? regiono savybi?, konstitucinis nacionalinio solidarumo principas buvo pabr?žtas ta prasme, kad centrin?s valstyb?s institucijos kartu su autonomini? region? institucijomis dalyvauja ?gyvendinant ekonomin?s pl?tros uždut?, koreguojant d?l izoliuotumo atsirandan?i? nelygyb? bei siekiant ekonomin?s ir socialin?s konvergencijos su likusia nacionaline teritorija.

73 Pagal min?to ?statymo 32 straipsn? šio principo taikymas pasireiškia centrin?ms ir regionin?ms institucijoms tenkan?ia pareiga skatinti skirtum?, atsiradusi? d?l izoliuotumo, koregavim? sumažinant regionin? mokes?i? našt?, taip pat pareiga užtikrinti tinkam? vieš?j? paslaug? ir priva?ios veiklos lyg?.

74 Taigi, kaip tai pripaž?sta Portugalijos vyriausyb?, Dekretas Nr. 2/99/A, kaip šios konstitucin?s ir teis?s aktais nustatytos sistemos rezultatas, pritaik? nacionalin? mokes?i? sistem? prie specifini? region? savybi?.

75 Nors mokestini? pajam? sumaž?jimas, kuris Azor? regione gali atsirasti d?l nagrin?jamo mokes?i? tarifo sumažinimo, gali tur?ti ?takos realizuojant Portugalijos vyriausyb?s pripažint? tiksl? koreguoti skirtumus ekonomin?s pl?tros srityje, jis bet kuriuo atveju yra kompensuojamas iš centriniu lygiu valdomos finansavimo sistemos. Šiuo atveju šis finansavimas yra aiškiai numatytas ?statymo Nr. 13/98 5 straipsnio 2 dalyje biudžeto pervedim? forma.

76 Iš to yra aišku, kad du regionin?s vyriausyb?s mokes?i? politikos aspektai, t. y. sprendimas sumažinti regionini? mokes?i? našt? ?gyvendinant savo ?galiojimus pajam? mokes?io tarifo sumažinimo srityje ir skirtum?, atsiradusi? d?l izoliuotumo, koregavimo užduties ?gyvendinimas yra neatskiriamai susij? ir finansiniu poži?riu priklauso nuo centrin?s vyriausyb?s valdom? biudžeto pervedim?.

77 Šiame kontekste reikia daryti išvad?, kad Azor? autonominio regiono vyriausyb?s sprendimas ?gyvendinti savo ?galiojimus nacionalini? pajam? ir pelno mokes?i? tarif? sumažinimo srityje, siekiant leisti regiono ?kio subjektams ?veikti strukt?rines kli?tis, atsirandan?ias d?l j? izoliuotumo ir atokumo, nebuvo priimtas laikantis vis? šio sprendimo 67 ir 68 punktuose nustatyt? s?lyg?.

78 Tod?l tinkamas teisinis pagrindas, siekiant ?vertinti nagrin?jam? pasirinktin? mokestini? priemoni? taikym?, negali b?ti apibr?žiamas tik Azor? regiono geografin?mis ribomis. Šios priemon?s turi b?ti ?vertintos atsižvelgiant ? vis? Portugalijos teritorij?, kurios kontekste jos taikomos pasirinktinai.

79 Iš to yra aišku, kad Komisija skundžiamame sprendime teisingai nusprend?, jog nagrin?jamas mokes?i? tarif? sumažinimas yra pasirinktinai taikomos priemon?s, o ne bendrojo pob?džio priemon?s.

80 Tod?l pagal šio sprendimo 52 punkte min?t? Bendrijos teism? praktik? reikia išnagrin?ti, ar nagrin?jamas mokestines priemones pateisina Portugalijos mokes?i? sistemos pob?dis arba bendroji jos schema, o tai turi ?rodyti atitinkama valstyb? nar?.

81 Priemonų, kuri nustato bendros mokesčių sistemos taikymo išimtį, gali pateisinti mokesčių sistemos pobūdis arba bendroji jos schema, jei atitinkama valstybė narė gali parodyti, kad ši priemonė atsiranda tiesiogiai iš jos mokesčių sistemos pagrindinių ir svarbiausių principų. Šiuo klausimu turi būti nustatytas skirtumas tarp konkrečios mokesčių sistemos tikslų, kurie jai nebūdingi, ir pačių mokesčių sistemai būdingų mechanizmų, kurie yra būtini siekiant šį tikslą.

82 Tačiau nagrinėjamos priemonės, taikomos visiems tokio subjekto neatsižvelgiant į jo finansinę padėtį, neturėtų būti laikomos užtikrinančiomis, kad perskirstymo tikslais yra laikomasi mokumo kriterijaus. Nepaisant to, kad dėl Azorų izoliuotumo atsiradusi nelygybė iš esmės gali patirti visi tokie subjektai, neatsižvelgiant į jo finansinę padėtį, vien tik aplinkybų, kad regioninė mokesčių sistema yra sukurta taip, kad užtikrinti tokios nelygybės koregavimą, neleidžia nuspręsti, jog nagrinjamą autonominio regiono institucijų suteiktą mokestinį pranašumą pateisina nacionalinės mokesčių sistemos pobūdis ir bendroji jos schema. Aplinkybės veikti regioninės plėtros politikos ir socialinio solidarumo pagrindu nepakanka tam, kad vykdytą šią politiką priimta priemonė būtų laikoma pateisinama tik dėl šios aplinkybės.

83 Todėl Portugalijos vyriausybė neigė, jog Azorų autonominio regiono priimtą aptariamą priemonę buvo būtina, kad bendra mokesčių sistema funkcionuotų ir būtų veiksminga. Ji šiuo klausimu tik pateikė bendrą teiginį be tikslių jį patvirtinančių rodymų. Taigi nebuvo parodyta, kad aptariamas priemonės pateisina Portugalijos mokesčių sistemos pobūdis ir bendroji jos schema.

84 Todėl Komisija skundžiamame sprendime teisingai teigė, kad diferenciacija mokesčių klausimu, atsirandanti dėl aptariamo mokesčių tarifų sumažinimo, nėra pateisinama Portugalijos mokesčių sistemos pobūdžiu ir bendrąja jos schema.

85 Iš visų minėtų tvirtinimų yra aišku, kad pirmasis ieškinio pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su nepakankamu poveikio Bendrijos vidaus prekybai ir reikšmingą konkurencijos apribojimų buvimo motyvavimu

Šalių argumentai

86 Antruoju pagrindu Portugalijos vyriausybė iš esmės tvirtina, kad skundžiamo sprendimo motyvavimas neatitinka EB 253 straipsnio reikalavimų, nes minėtas sprendimas tiksliai nenurodo ir nepateisina aptariamo mokesčių tarifų sumažinimo tokios valstybės narės tarpusavio prekybai bei reikšmingo konkurencijos iškreipimo, atsirandančio dėl šių priemonių, poveikio.

87 Komisija neigia šį tvirtinimą pasiremddama *inter alia* Teisingumo Teismo praktika, pagal kurią, kalbant apie bendrai taikomą pagalbos schemą, pakanka nurodyti, kad bent jau kelių naudos gavėjų atveju priemonė daro tokį poveikį prekybai, ir Komisija tokiu atveju nėra pareigota pateikti daugiau detalių savo sprendimuose (2002 m. kovo 7 d. Sprendimas *Italija prieš Komisiją*, C-310/99, Rink. p. I-2289). Šiuo atveju mokesčių tarifų sumažinimas taikomas visiems tokio subjekto, privalantiems mokėti mokestį Azorų regione. Todėl, kadangi bent dalis atitinkamų priemonių vykdo veiklą, kuri apima valstybės narės tarpusavio prekybą ir Bendrijos konkurenciją, sprendimas yra pakankamai motyvuotas.

Teisingumo Teismo vertinimas

88 Pagal nusistovėjusią Bendrijos teisės praktiką, EB 253 straipsnyje numatytas motyvavimas turi būti pritaikytas nagrinjamo akto pobūdžiui ir ginjamam aktui priimančios institucijos pagrindimas turi būti pateiktas aiškiai ir nedviprasmiškai, kad susinteresuotieji asmenys galėtų susipažinti su priimtą priemonę pateisinimu, o Bendrijos teismai galėtų vykdyti kontrolę. Nėra

būtina, kad motyvavimas apimtų visas susijusias su priemone faktines ir teisinės aplinkybes, nes klausimas, ar akto motyvavimas atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti vertintas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir kontekstą bei visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (žr., be kita ko, 1996 m. vasario 29 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-56/93, Rink. p. I-723, 86 punktą; 1997 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Siemens prieš Komisiją*, C-278/95 P, Rink. p. I-2507, 17 punktą ir 2004 m. liepos 15 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-501/00, Rink. p. I-6717, 73 punktą).

89 Šis priemonę kvalifikuojant kaip pagalbą taikomas principas reikalauja, kad būtų nurodytos priežastys, dėl kurių Komisija mano, kad aptariama priemonė patenka į EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Šiuo klausimu net tuo atveju, kai iš aplinkybių, kuriomis pagalba buvo suteikta, yra aišku, kad ji gali daryti tam tikrą valstybių narių tarpusavio prekybai arba iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją, Komisija privalo nurodyti šias aplinkybes savo sprendimo motyvuose (1988 m. birželio 7 d. Sprendimo *Graikija prieš Komisiją*, 57/86, Rink. p. 2855, 15 punktas; 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *Vokietija ir kt. prieš Komisiją*, C-329/93, C-62/95 ir C-63/95, Rink. p. I-5151, 52 punktas ir 2000 m. rugsėjo 19 d. minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 98 punktas).

90 Šiuo atveju pakanka šiuo klausimu pastebėti, kad skundžiamas sprendimas aiškiai nurodo ir šiuo atveju taiko kriterijus, kurie turi būti vykdyti, kad tai būtų valstybės pagalba.

91 Kalbant apie Komisijos pagalbos tam tikros prekybai tarp Bendrijos narių vertinimą reikia konstatuoti, kad skundžiamas sprendimas motyvų 24 punkte, primintame šio sprendimo 19 punkte, logiškai daro išvadą iš aptariamų sistemos charakteristikų bei bendros mokesčių tarifų sumažinimo taikymo srities, kuri kyla iš šios sistemos, kad šis sumažinimas taikomas visiems Azorų ekonominiams sektoriams, t. y. bent dalis su išimtimi susijusi su žmonių vykdoma ekonomine veikla, kuri apima tokia prekybą, ir todėl valstybių narių tarpusavio prekybai gali būti padaryta žalinga.

92 Todėl Portugalijos vyriausybės nurodytas antrasis pagrindas dėl nepakankamo motyvavimo turi būti atmestas.

Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su akivaizdžia vertinimo klaida taikant EB 87 straipsnio 3 dalies a punktą

Šalių argumentai

93 Trečiuoju pagrindu Portugalijos vyriausybė tvirtina, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą taikydama EB 87 straipsnio 3 dalies a punktą, šioje nuostatoje numatytos išimties netaikydama aptariamam mokesčių tarifų sumažinimui, kai jis taikomas finansinių arba „paslaugų teikimo grupės viduje“ esančios veiklos vykdančioms įmonėms, ir skundžiamo sprendimo 2 straipsnyje nuspręsdama, kad tai yra nesuderinama su bendrąja rinka.

94 Tačiau Portugalijos vyriausybės teigimu, pirma, „paslaugų teikimo grupės viduje“ esančios veikla neegzistuoja Portugalijos teisės sistemoje ir, antra, įmonės, vykdančios veiklą finansiniuose sektoriuose, gali patirti tokį patį papildomą išlaidų, atsirandančių dėl Azorų regiono atokumo ir izoliuotumo, kaip ir kituose ekonominiuose sektoriuose *Centre for European Policy Studies* atliktoje studijoje, pateiktoje 1999 m. lapkričio 3 d. vykdamą procedūrą dėl valstybės pagalbos, susijusios su Maderos autonominiu regionu, nustatytos išlaidos. Šios studijos tikslas buvo nustatyti EB 299 straipsnio 2 dalies pasekmes, kiek tai susiję su Maderos ir Azorų autonominiais regionais.

95 Komisija neigia padariusi akivaizdžią vertinimo klaidą ir primena, pirma, kad dėl pagalbos suderinamumo vertinimo ji turi plačią diskreciją, kurios įgyvendinimas reikalauja ekonominio ir socialinio pobūdžio vertinimo.

96 Antra, Komisija tvirtina, kad *Centre for European Policy Studies* studija, kuria remiasi Portugalijos vyriausybė, netinkama vertinti mokesčių tarifų sumažinimo, taikomo finansų sektoriuje veiklų vykdančioms įmonėms, suderinamumą. Ši studija išvardija išlaidas, susijusias su atitinkamų regionų atokumu, nevertindama papildomų išlaidų poveikio skirtingiems ekonominiams sektoriams. Nors galima pagrįstai pritarti tam, kad visos Azoruose esančios įmonės susiduria su tomis pačiomis struktūrinėmis kliūtimis, atsirandančiomis dėl Azorų archipelago izoliuotumo ir dėl jų nutolimo nuo žemyno ekonominio centro, iš to nedarytina išvada, kad šios kliūtys poveikis papildomoms ekonominės veiklos vykdymo išlaidoms yra vienodas visuose sektoriuose.

97 Komisijos teigimu, atsižvelgiant į ypatingą siūlomą paslaugų mobilumą, finansinis sektorius yra kitokioje ekonominėje padėtyje nei kiti Azorų ekonominiai sektoriai. Dėl šios priežasties nuo procedūros pradžios Komisija pakartotinai prašė Portugalijos institucijas pateikti rodymus, kad finansų sektoriui suteikti pranašumai yra pateisinami. Komisija tvirtina, kad neturėdama tokių konkrečių rodymų Portugalijos institucijų pateiktą dokumentą pagrindu ji negali nuspręsti, kad mokesčių sumažinimas, taikomas šiame sektoriuje veiklų vykdančioms įmonėms, yra su bendrąja rinka suderinama valstybės pagalba pagal EB 87 straipsnio 3 dalies a punkto išimtį.

98 Taip pat Komisija primena, kad jei valstybė narė jai nepateikia prašomos informacijos arba pateikia tik dalį informacijos, jos sprendimo teisėtumas turi būti vertinamas pagal priimant sprendimą jos turėtą informaciją (2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-382/99, Rink. p. I-5163, 49 punktas). Šis principas šiuo atveju turi būti taikomas dar griežčiau, nes Portugalos institucijų buvo prašoma keletą kartų, o rodinėjimo našta, kad suteikti pranašumai pateisinami, priklauso valstybei narei pagal Gairių 4.16.2 punktą.

Teisingumo Teismo vertinimas

99 Pirmiausia reikia priminti, kad Komisija, taikydamą EB 87 straipsnio 3 dalį, turi plačią diskreciją, kurios įgyvendinimas apima ekonominę ir socialinę vertinimą, kuris turi būti atliekamas Bendrijos kontekste. Tikrindamas tokios veiksmų laisvės įgyvendinimo teisėtumą, Teisingumo Teismas negali savo vertinimu pakeisti sprendimo rengėjo vertinimo, bet turi tik išnagrinėti, ar pastaroji institucija padarė akivaizdžią klaidą arba ar ji piktnaudžiavo galiojimais (žr., be kita ko, minėto 2002 m. kovo 7 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 45 ir 46 punktus; 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-456/00, Rink. p. I-11949, 41 punktą ir minėto 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją* 135 punktą).

100 Gairės draudžia regioninę pagalbą, skirtą einamosioms įmonės išlaidoms sumažinti, t. y. einamąją pagalbą. Tačiau pagal šią gairių 4.16.2 punktą atokiausiuose regionuose, kuriems taikomos EB 87 straipsnio 3 dalies a ir c punkto išimtys, gali būti leidžiama einamoji pagalba, kai ji prisideda prie papildomų ekonominės veiklos vykdymo išlaidų, susijusių su EB 299 straipsnio 2 dalyje nurodytais veiksniais, kurių pastovumas ir derinys labai riboja šio regiono plėtrą, kompensavimo.

101 Šis punktas pabrėžia, kad atitinkama valstybė narė turi nustatyti šios papildomos išlaidų dydį ir rodyti ryšį su minėtais veiksniais. Todėl pagalbą turi pateisinti jos indėlis į regiono plėtrą ir pobūdis, o jos lygis turi būti proporcingas papildomoms išlaidoms, prie kurių kompensavimo ji prisideda.

102 Reikia priminti, kad kai Portugalijos vyriausybė tvirtina, jog aptariamoms priemonėms atitinka minėtose gairėse nustatytus kriterijus ne tik kalbant apie ekonominės veiklos sektorius, kitus nei finansinių paslaugų, k? skundžiamame sprendime pripažįsta Komisija, bet taip pat kalbant ir apie minėtą sektorių, Portugalijos vyriausybė neginėja Gairių sąvokų, susijusių su regionine valstybės

pagalba. Ši vyriausybė ginėja tik bėdą, kuriuo Komisija pritaikė šias gaires Azoro regiono finansų sektoriui. Iš tiesų ji mano, kad ji norėd, jog finansinė veikla vykdančiosioms įmonėms patiria tokie pat papildomi išlaidai, atsiradusieji dėl aptariamų regiono geografinių ypatybių, kaip ir bet kuri kita ten esanti įmonė.

103 Taigi, kaip buvo priminta šio sprendimo 101 punkte, pagal Gaires, valstybės narės, kuriai suteikta pagalba, turi nustatyti jos dydį ir rodyti, kad ji pateisina jos indėlis regiono plėtrai bei kad suteikto pranašumo lygis yra proporcingas papildomoms išlaidoms, prie kurių kompensavimo ji prisideda. Tačiau iš bylos dokumentų ir skundžiamo sprendimo motyvų 18 punkto yra aišku, kad Portugalijos institucijos negalėjo pateikti tokio rodymo, susijusio su finansų sektoriumi.

104 Nors yra tiesa, kad skundžiamas sprendimas nepateikia priežasties, kodėl Komisija nusprendė, jog yra būtina pateikti kiekybinius rodymus, susijusius su finansų sektoriumi, iš to neturėtų būti daroma išvada, kad ši institucija viršijo savo diskrecijos ribas.

105 Todėl pripažindama, kad valstybės pagalbos dalis, numatyta skundžiamo sprendimo 1 straipsnyje, kai ji taikoma finansinė veikla vykdančioms įmonėms, nesuderinama su bendrąja rinka, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos.

106 Be to, kalbant apie įmones, vykdančias „paslaugų teikimo grupės viduje“ rūšies veiklą, reikia pastebėti, kad atsakydama Portugalijos institucijai argumentu, jog tokia veikla iš tiesų neegzistavo Portugalijos teisinėje sistemoje, Komisija skundžiamo sprendimo motyvų 42 punkte konstatavo, kad dėl skaidrumo ir teisinio saugumo tuo atveju, kai ši veikla praktiškai gali būti vykdoma grupės įmonėms teikiamų paslaugų atveju, mokesčių tarifų sumažinimui, taikomam tokiai veiklai vykdančioms įmonėms, taip, kaip ir finansų sektoriuje veikla vykdančioms įmonėms, turi būti netaikoma EB 87 straipsnio 3 dalies a punkto išimtis. Iš tiesų Komisija teigia, kad kadangi ji poveikis sprendimui dėl grupės įmonių buvimo vietos bei išorinis poveikis vietos ekonomikai yra nesvarbūs, ši veikla pakankamai nedalyvauja regiono plėtroje, kad ji galėtų būti pripažinta suderinama su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies a punktą ar pagal kitas Sutartyje numatytas išimtis dėl jau nurodytų priežasčių, susijusių su finansų sektoriumi, ir nepaisant to, ar ši veikla nurodytu metu egzistavo Portugalijos teisinėje sistemoje. Portugalijos vyriausybei nepateikus jokių argumentų dėl šio tvirtinimo, nebuvo rodyta, jog buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida kalbant apie tokias įmones.

107 Todėl trečiasis ieškinio pagrindas dėl EB 87 straipsnio 3 dalies a punkto pažeidimo turi būti atmestas.

108 Kadangi nė vienas iš Portugalijos Respublikos nurodytų teisinių pagrindų negali būti pripažintas pagrįstas, ieškinys turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

109 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Portugalijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalį stojusios šalys padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. **Priteisti iš Portugalijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė bei Ispanijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.

* Proceso kalba: portugalė.